

༄༅། ། ལོ་གོང་ས་ ལྷོ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་སྐྱེད་བའང་སྐྱིས་སྦྱོང་གནང་བར་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དཀའ་གནད་ཇི་

ཆགས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༥ པའི་ནང་བོད་གཞུང་མང་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་དུ་བཅར་མཁན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་ཚོགས་བཅར་བ་
ཡོངས་ལ་གྲུས་བརྟན་དང་བཅས་བསམ་འཆར་སྤུལ་བ།

འབྲུལ་མཁན། བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་ཨ་ཤར་བདེན་ལྟེ་གནས་ཁང་།

www.tibetjustice.org

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཕྱི་ཟླ་ལྷ་པ།

བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་ཨ་ཤར་བདེན་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་རོ་སྦྱོང་།

བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་ཨ་ཤར་བདེན་ལྟེ་གནས་ཁང་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཚོད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། ཚོགས་པ་འདི་
བཅུགས་ནས་ལོ་རྗེ་ལྷུ་ཚམ་སོང་ཞིང་། བོད་མི་མང་གི་ཆེད་དུ་ཁྲིམས་ཐོག་གི་བྱ་སྦྱོང་སྡེ་ལ་རྒྱ་དང་། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་ཐག་རང་
གཙོད་ཀྱི་ཐོག་ལྷན་ཚོད་རྗེ་ལྷུ་དང་བཞུགས་མིན་གྱི་སྦྱོང་སྦྱོང་སྦྱོང་གི་ཡོད། ད་ལྟར་ཚོའི་བསྐྱེད་བྱའི་དོན་གནད་ཀྱི་ནང་གི་གཙང་དུ་བཅོན་གྲོལ་བོད་
གཞུང་གི་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ང་ཚོས་བཅོན་གྲོལ་ནང་གི་བོད་མི་ཚོ་མང་གཙོའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཐོག་ལག་བསྟར་དང་གོ་མས་འདྲིས་ཡོང་
བའི་དོན་དུ་ཁྲིམས་ཐོག་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྦྱོང་བརྟན་སྦྱོང་གི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་བོད་གཞུང་གིས་འཇུགས་ལུས་དོན་ལྷུ་ར་
ཚོས་སྐད་ཡིག་གི་ནང་འགལ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བའི་ཆེད་དུ་བཅར་ཁྲིམས་བསྐྱར་གྲིས་བྲུས་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་ཨ་ཤར་བདེན་
ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་བོད་གཞུང་གི་མཉམ་དུ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་ཐག་རང་གཙོད། མང་གཙོ། དབང་འཛིན་སྦྱོན་གནད་ བཅས་མཉམ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་སྟོན་ཐོ་འབྲུལ་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་སྤྲོགས་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༄༅། ། འབྲུགས་རྗེ་ལེགས་གསོལ།

བོད་ཀྱི་དྲང་བདེན་ཉེ་སྟོན་ཨ་ཤར་བདེན་ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་ཨ་ཤར་བོད་ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་དང་། བོད་རང་དབང་སྲོལ་སྐྱེད་ཚོགས་པ་བཅས་ནས་ང་
ཚོའི་བསམ་འཆར་དུས་ཐོག་དུ་པར་བསྐྱེད་དང་འགྲམས་སྡེལ་གནད་བར་འབྲུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་ལྷན་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་མིང་འབོད་མ་
དགོས་པར་ང་ཚོའི་བསམ་འཆར་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་བོད་བསྐྱར་གནད་མཁན་ཚོར་ཡང་འབྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལྷན་ལྷན་ཡིན།

འགན་འཛིན་དབང་ཆ་སྤྲོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་

- ད་ལྟའི་ཆར་ཡོད་པའི་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནི་ ༡༽ བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་མིང་དང་། ༢༽ བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན། གཞུང་ཁབ་ལས་ནང་ལས་འགན་དང་དབང་ཆ་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་རྒྱ་སྤྲོད་གནང་བ་དེ་འདྲ་ཡོད། དཔེ་མཚོན་རྣམས་ལ་ན་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་རེད། འོན་ཀྱང་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་འགན་དབང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་སྟབས། དེས་པར་དུ་མི་གཅིག་ལ་སྤྲོད་དགོས་པའི་ཁྲབ་པ་མེད། དཔེར་ན་དེ་ལྟར་ཅིའི་རྒྱལ་མོ་དང་སྲིད་ཆོན་རྣམས་ལ་དེ། འབྲུང་ཉེའི་ཡོད་པའི་མཆོག་གིས་སྤྲོད་དབང་ཅིས་སྤྲོད་གནང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟགས་གཞན་འབེལ་བ་དེར་ཁྲིམས་དོན་ཞིབ་འཇུག་ཡོང་སྲིད་འགན་དབང་དེ་གཉིས་པོ་སོར་དབྱེ་དགོས།
- ཡོད་པའི་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་མིང་ཡིན་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཅོམ་བྱུང་བའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་མཆོན་གྱི་ཡོད། ཡོད་པའི་མཆོག་བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་འཛིན་སྤྲོད་གི་སྤྲོད་དབང་ཆ་ཆང་ཡོད།
- མི་མང་ལ་གསུང་འཕྲིན་སྤྲོད་པ་ལྟར་ན་ཁོང་གི་དགོངས་པར་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་དབང་ཆ་ཅིས་སྤྲོད་གནང་བཞེད་ཡོད་པ་གསལ་འདུག་དེས་ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་མིང་ནས་དགོངས་པ་ལུས་པའི་བོད་སྤྲོད་མི་ལྟུགས།
- ད་ལྟའི་བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་བེད་ཀྱིས་ཚོགས་ཚུངས་ལ་ཡོད་པའི་མཆོག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་མིང་དུ་གནས་རྒྱ་ཡིན་མིན་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མི་འདུག། གཞན་ཡང་བེད་ཀྱིས་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱིས་ཚིག་བེད་སྤྲོད་གནང་བ་དག་ཁྲིམས་དོན་ཐོག་དོན་དག་གང་ཡང་གོ་སྐབས་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཟད། ཡོད་པའི་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དེས་ཅན་ཞིག་གི་མགོན་ཆབ་པའི་གནང་སྤོའི་གོས་འདོན་བྱས་པ་འདིས་ད་ལྟར་མ་འོངས་པར་ཁྲིམས་ཐོག་དང་ལས་དོན་བྱ་སྤྲོད་སྤྱོད་ཀྱི་འཇུགས་བཅས་པར་དཀའ་ངལ་འབྲས་མིན།
- བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་དེ་སྤྱི་མཐུན་ནས་བོད་མི་མང་གི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་ཞིག་གནས་ཐབས་སུ་བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་མང་བཞེན་ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་བསམ་འཆར་འབྲུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་མིང་དུ་གནས་དགོས་ཀྱི་འདུག། འགན་དབང་དེ་ནི་མཆོན་རྟགས་དང་། ཚོ་གའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན།
- ཡོད་པའི་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ད་ལྟའི་སྤྲོད་དབང་རྣམས་བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚབ་ལ་ཆ་བཞོས་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པར་དེས་པ་རེད། བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་མང་བཞེན་ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་བསམ་འཆར་ཞུ་རྒྱུ་དབང་ཆ་ཆ་བཞོས་གནང་བའི་སྐབས་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤྲོད་དབང་ཆེན་དང་སྤྱི་དབང་ཡོད་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་བཞོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ནི་དེར་རབས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མེད་དུ་མི་འུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་བསྐྱར་སྐབས་ཡིན་ན་བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དོན་འཛིན་དང་ཆེ་མཐོང་ཞིག་ཡོང་སྐབས་དང་། དེས་བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་དེ་སྤྱི་མཐུན་ནས་བོད་མི་མང་གི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་ཞིག་ཆགས་དེས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།
- ཡོད་པའི་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྤྲོད་དབང་ཅིས་སྤྲོད་གནང་བ་དེས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ལྷགས་ཆེའི་དཀའ་བཞུད་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པར་སོང་། བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་མང་བཞེན་ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་ད་ལྟའི་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྤྲོད་དབང་ཅིས་སྤྲོད་དང་འབྲེལ་བའི་

བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་སྐོའི་ལས་རིམ་དེ་ཚང་ལྡན་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་མགྲོགས་བྱུས་ཀྱིས་ངང་ནས་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ལུགས་ཆེར་ལུ་ལྷོ་ཡིན། ད་ལྟ་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱིས་པའི་དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་དེས་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་མེད་མཁམ་རྣམས་ལ་གནང་དོན་ཚང་མ་ལེགས་པར་བརྟུག་ཞིབ་སྲིད་འདུང་དེས་ཀྱི་དུས་ཚོད་མེད་པར་སེམས་ཚབས་ཡོད། རོ་ནན་ཆེ་བ་དང་། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ། མང་གཙོའི་ལས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱར་བཅོས་ཤིག་ཡོང་བའི་སྲིད། དུས་ཚོད་གང་འཚམས་ཤིག་དགོས་པར་མཐོང་། ཅུ་དོན་གྱི་གསལ་འགངས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ལས་དོན་མགྲོགས་པོར་གནང་བ་དེ་བཞིན་དགོས་པའང་མེད་ལ་འོས་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན།

ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བསམ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་སྐྱེད་བབ་ཅིས་སྲོད་གནང་བར་ཁྲིམས་ཀྱི་དཀའ་གནད་རི་ཚགས།

ཡིག་ཆ་འདིའི་ནང་བཅའ་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ཐོག་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བསམ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་ས་རང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེད་བབ་ཅིས་སྲོད་གནང་འཆར་ལ་ཁྲིམས་འབྲེལ་དགོངས་འཆར་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་བཀོད་ཡོད། བསྐྱར་བཅོས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བཅའ་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྲོམ་གཞི་དང་། ཚོགས་པ། ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་འབྱུང་མིན་ལ་ཁྱད་པར་སྐྱར་གྱི་རེད། གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་དང་ཅེས་ཁྲིམས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞིའི་འོག་ཁྱད་པར་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་དྲང་བདེན་ལྷེ་གནས་ཁང་གི་ས་བཅའ་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཟེན་ཟེན་ཚོགས་ཚུང་དང་། བོད་མིའི་སྲིད་བྱུས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའམ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་གསལ་ཆའི་ལས་རིམ་ལ་འོགས་འདེགས་ཆེད་འབྲུལ་གྱི་ཡོད། ཡིག་ཆ་འདི་བཞིན་ ༡༽ ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བསམ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་སྐྱེད་བབ་ཅིས་སྲོད་ཀྱིས་ཉེ་ཆར་གསུང་འཕྲིན་རྣམས་དང་། ༢༽ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཟེན་ཟེན་ཚོགས་ཚུང་གི་ས་ད་དབར་གནས་ཚུལ་མཁོ་འདོན་བྱས་པར་གཞི་རྒྱུ་བྱས་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བསམ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་གནང་སྟོན་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དང་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན།

ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བསམ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་སྐྱེད་བབ་ཅིས་སྲོད་གནང་སྟོན་གསུང་སྟོན་ལ་བཟོ་སྐྱེད་མ་ཞུས་བོད་དུ་ཐོག་མར་སྐྱེད་བབ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ལ་འབྲེལ་བཟོ་ད་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེར་མཛོད། རྒྱུན་སྲོལ་དང་ད་ལྟ་བཅས་པར་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བསམ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེ་ལྟར་འདུག་གནང་སྟོན་གཉིས་པོ་དེ་ཁྲིམས་དོན་ཐོག་ནས་དབྱེ་འབྲེད་གནང་དགོས། དེར་དུས་ཀྱི་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ནས་གནང་སྟོན་གཉིས་སོ་སོར་འབྲེད་པ་དང་། གང་ཟག་འདྲ་མིན་དང་གཞུང་གི་ནང་དུ་ཁྲིམས་མ་ཐུན་གྱི་བོ་གནས་བཟུང་མཁམ་ཁག་ལ་འགན་དབང་བསྐྱར་ཡོད།

བཅའ་ཁྲིམས་ཟེན་ཟེན་ལས་རིམ་འགོ་བཞེན་པའི་སྐབས་འདིར་བོད་མི་མང་ནས་གནང་སྟོན་གཉིས་མཉམ་བཟེས་ཀྱིས་གཞུང་གཅིག་གི་ལས་ཁུངས་སུ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡིན་དང་། ཡང་ན་གནང་སྟོན་གཉིས་སམ་དེ་ལས་ལྷག་བཟོ་འཆར་ཡིན་པ་བཅས་དེས་པར་དུ་ཐག་གཅོད་གནང་དགོས། གསལ་ཏེ་ཕྱི་མ་ལྟར་གནང་ཆེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ལ་གནང་སྟོན་ཡོད་དང་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ལ་གནང་སྟོན་ཡོད་ཆ་བཀོས་དེས་པར་དུ་གནང་དགོས།

བཅའ་ཁྲིམས་ཟེན་ཟེན་ཚོགས་ཚུང་ནས་སྟོན་སྐྱེད་སྐབས་ཐོས་འདོན་བྱས་པར་གཞིགས་ན་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བསམ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་ས་དེ་དོས་བཞེས་གནང་འདུག དེའི་ནང་དུ་བཀོད་དོན་དུ་ཁོང་"མི་རིགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་དང་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྲོད་འགན་འཛིན་ཀྱི་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ཀྱི་ཡིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་དུ་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བསམ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་དབུ་ཁྲིད་ལོན་པ་ཁགས་ལ་

བཞོན་མི་འདུག་ཀྱང་། ཟེན་ཟེན་ས་ཚོགས་རྒྱུད་གི་བཞོན་པའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་བཅུ་ལྔ་ལོ་ཡི་ག་ཆ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱད་དབང་དེ་གསལ་ལོང་།
འཁོད་འདུག ཡིན་ནའང་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པ་ཚོགས་གསལ་མི་འདུག བཅའ་ཁྲིམས་ནང་དུ་ལོ་གོང་ས་མཚོགས་གཞུང་གི་
འགན་འཛིན་ཡིན་པ་དོན་ཚན་བརྒྱ་དབུ་ལྔ་ལོ་ནང་དུ་གསལ་ཡོད། དེའི་ནང་ལ་འཛིན་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་མཐར་ཐུག་ཁག་ཡོད།

བཀའ་སློབ་ཁྲི་བར་སྤྱད་དབང་བརྒྱུད་སློབ་གནང་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟའི་ཆར་ལོ་གོང་ས་མཚོགས་གཞུང་གི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་མིའི་སྤྲི་ག་
འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་གྱི་འགན་དབང་བཞེས་བཞེན་ཡོད། སྤྱད་དབང་དེ་དག་དཔེ་མཚོན་ཅམ་བཞོན་ན། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་ཁྲིམས་འཆར་ཁག་ལ་ཚོགས་མཚོན་གནང་རྒྱ། མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྐྱོད་ཀྱི་བཀའ་ཁྲུང་བསྐྱུ་རྒྱ། ལོ་གོང་
ས་ལྷན་པའི་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་གིས་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༦༩ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་དང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་དང་། དོན་ཚན་ ༧༥
འོས་བསྐྱེད་འགན་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་ལས་འཕམ། དོན་ཚན་ ༡༠༡ ནང་གཞུང་ཞབས་འདེམས་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་བཅས་བསྐྱོད་གཞུང་གནང་རྒྱའི་
སྤྱད་དབང་ཡོད།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལོ་གོང་ས་ལྷན་པའི་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་མཚོན་ཐུག། དེ་ལྟའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་ད་ལྟ་
ཟེ་རྒྱལ་གྱི་བཅོན་འཛུལ་འོག་ཡོད། གཞུང་གི་འགན་འཛིན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དང་དབང་ཆ་ཡོད་དགོས་པའི་
ངེས་པ་མེད། དོན་དངོས་སུ་དེང་གི་ཆར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ནི་མཚོན་དོན་ནམ་ཚོ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དཔེ་མཚོན་ཞུས་ན། ཁེ་ན་ཁྲའི་གཞུང་དེ་
བཞེན་ཡུལ་དེའི་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་དབུ་ཁྲིད་འོག་གོས་ཚོགས་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གེད་བཞེན་ཡོད་ནའང་། ད་ཟེན་མིའི་རྒྱལ་མོ་ཨེ་ལེ་ལེ་ལ་འགཉིས་པ་ཁེ་
ན་ཁྲའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པེད། རྒྱལ་མོ་ཨེ་ལེ་ལེ་ལ་འགཉིས་པ་ནི་"ཁེ་ན་ཁྲ་ཡུལ་མི་སོ་སོའི་འོས་བསྐྱེད་དང་། ཚིག་བསྐྱེད།
དབང་ཆ་བཅས་ཡོད་པའི་མཚོན་ཉམས་ཅམ་ཡིན།"

ལོ་གོང་ས་ལྷན་པའི་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་གིས་སྤྱད་དབང་ཅིས་སློབ་གནང་བ་དེ་བཞེན་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ།

ལོ་གོང་ས་ལྷན་པའི་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་ལོངས་སྤོངས་གསུང་འཕྲིན་གནང་བ་དེའི་ཡིག་ནང་དུ། ཁོང་ནས་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན་པའི་
ངོས་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྱད་དབང་ཅིས་སློབ་གནང་བཞེད་ཡོད་སྐོར་གསལ་འདུག ཡིན་ནའང་རྒྱུ་ཚོའི་གོ་རྟོགས་ལྡར་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་གནང་
རྒྱ་མིན་སྐོར་གསལ་མི་འདུག ལོ་གོང་ས་ལྷན་པའི་མཐོན་ཆེན་པོ་གཉིས་པོ་གསལ་ལོང་དེའི་འབྲེད་མ་ཐུབ་ཆེ་ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་དཀའ་ངལ་ལུགས་ཆེ་འཕྲད་
ཡིད། ལོ་གོང་ས་ལྷན་པའི་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་ལོངས་སྤོངས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཀྱི་མིན་མེད་པས་པ་དེ་བཞེན་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་དབང་
ཆ་བཞེས་རྒྱ་མིན་སྐོར་ལ་གོ་དགོས། དཔེར་ན་ཟླ་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ གསུང་འཕྲིན་གྱི་ནང་དུ། "ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཡོངས་
རྒྱུགས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་བཙུག་ཆམས་ལ་ཅེས་སློབ་བྱ་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་ཟེན་པ་ཡིན། " ཅེས་བཀའ་གནང་ཡོད་པེད། ཡང་ཁོང་གིས་ཟླ་
ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༤ གོས་ཚོགས་ལ་གནང་བའི་གསུང་འཕྲིན་དུ་"ད་ཆར་དེའི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་
བ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་ཁུངས་མ་དགོས་པར་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་བཙུག་སོ་སོས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ལུང་
ཡོངས་རྒྱུགས་འགན་ཁུངས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ལོངས་སྤོངས་ལོངས་སྤོངས་ཡོད།"ཅེས་གསལ་ཡོད། དེ་ནས་ཟླ་ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༤ ཉིན་ཁོང་ནས་བཀའ་གནང་
གསལ་དུ། "བསྐྱུར་བཀའ་ཞིག་འགོ་གི་ཡོད་པེད་ཟེར་ན་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་དེ་ཅིས་སློབ་གཞུང་གི་ཡོད་པེད།" (དགའ་

ཕན་པོ་བྱང་གི་གཞུང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་ཅུ་འཇུག་ས་གནང་བ་ནས་བཟུང་ད་བར་རྒྱུན་མཐུད་ནས་བཀོལ་སྤོང་གནང་
 བཞིན་པའི་བོད་གཞུང་ཞིག་ཡིན།) དབང་ཆ་ཅིས་སྤོང་གནང་ཞེས་པའི་དོན་ནི་གོང་ལོ་མ་ནས་མར་དབང་ཆ་ཅིས་སྤོང་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། དབང་
 ཆ་ཅིས་སྤོང་གནང་མཁན་ཁོའང་མོའི་གནང་སྤོང་གི་སྤུ་མ་ཐུད་གནས་ཚོགས། དཔེར་ན་ཆ་བཞག་ན། རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་མི་མང་གིས་འདེམས་
 བྲས་པའི་ཕྱོས་ཚོགས་ལ་དབང་ཆ་གང་འཚམས་ཤིག་ཅིས་སྤོང་དང་། བྱང་ལུགས་གནང་བ་ཡིན་ནའང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་
 གྲིང་སྤུ་མ་ཐུད་ནས་གནང་ཚོགས། ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ལུས་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་དེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་འགྲིང་གི་གནང་སྤོང་ཅིས་སྤོང་གནང་བ་ཡིན་ནའང་།
 རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་གྲིང་གི་ལྷ་ཚུལ་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུར་ཅུ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤོང་གཞིར་བརྗེ་རྒྱུར་གཏང་དགོས། མདོར་བསྟུན་ནས་ལུས་ན།
 སྤྱིར་བཏང་དུ་དབང་འཛིན་པ་སྤུ་མ་ཞིག་གིས་དབང་ཆ་ཅིས་སྤོང་བྲས་པར་ཁོ་པ་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་གྲིང་སྤོང་བཏང་བའི་གོ་བ་བསྟན་གྱི་མེད།

བཅའ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ཚོགས་རྒྱུད་གི་སྤོང་འགྲོའི་ཟིན་བྲིས་ཀྱི་ནང་དུ་ལན་མ་ཐེབས་པའི་དེ་བཞིན་པའི་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ ༩ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་བཅའ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་བའི་སྤོང་འགྲོའི་ཟིན་བྲིས་ཡིག་ཆ་དེ་ཟིན་
 ཡིག་ཏུ་པལ་བསྐྱར་ལུས་པ་དེར་གཞིགས་ན། ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཚོགས་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་གནང་རྒྱ་མིན་པ་གསལ་འདུག
 ཡིན་ནའང་དེར་གསལ་ཁ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་གྲིང་གནང་གི་ཡོད་མེད་གསལ་མི་འདུག བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་དེས་ཉུང་
 མཐའ་དུ་ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཚོགས་གི་དགོངས་གཞི་དང་། བོད་མི་མང་གི་མདོན་འདོད་གསལ་པོར་མཐོང་ལུས་པ་དགོས། ཟིན་
 བྲིས་དེའི་སྤོང་གི་དབུ་གྲིང་དུ་ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཚོགས་གི་སྤོང་དབང་དང་སྤུ་མ་ཐུད་ནས་འགན་ཁུམས་མི་མང་གིས་འདེམས་བྲས་པའི་བོད་
 གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ལ་གནང་འདུག "སྤོང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་ཆར་ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཚོགས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
 ཐོབ་ཐང་གནང་བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བཟོད་ཚིག་ཅིག་ལ་འགྲེལ་བཟོད་བྱེད་པའི་ལྷ་བ་ཞིག་ལ་གསལ་ཉེ་དེའི་བྱུང་འབྲས་འགོག་སྲུབ་
 བ་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཚོགས་གཞུང་ཚོགས་ཤིག་དོན་མེད་དུ་བཟུང་རྒྱུའི་ཚུལ་དུ་སྤོང་རྒྱ་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། འགན་འཁུར་ཞེས་པའི་ཚིག་ནི་
 དབང་ཚད་ཀྱི་གོ་དོན་དང་ཐ་དད་ཡིན། འགན་འཁུར་ནི་པལ་ཆེར་ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཚོགས་ལ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤུ་མ་ཐུད་ནས་འགན་
 སྐྱར་བ་རྣམས་ལ་གོ་དགོས། དཔེར་ན། བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༦༣ དགོངས་དོན་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་བསྐོ་གཞག་གནང་རྒྱ་ལྡན་ཡིན། དེའི་
 བྱང་ལུགས་གཏང་གི་ཚིག་ shall ཟིན་ཡོད་པ་ལས་ཚོགས་མཚན་སྤྱད་པའི་ཚིག་ may འཁོད་མེད། མདོད་དོན་ཡང་སྤྱིར་ཟིན་བྲིས་དེའི་ནང་
 ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཚོགས་ལ་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་འགན་དབང་གཉིས་ཀ་ཅིས་སྤོང་
 གནང་བར་འཇུག་མེད་དུ་བསྟན་འདུག ཡིན་ནའང་ཟིན་བྲིས་དང་བོའི་དོན་ཚན་དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཚོགས་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་དབུ་གྲིང་སྤུ་མ་ཐུད་ནས་གནས་རྒྱ་ཡིན་པ་གསལ་མི་འདུག དོན་ཚན་དང་པོའི་ནང་དུ་ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཚོགས་ཀྱི་བོད་མི་
 ཡོངས་ཀྱི་མགོན་དང་སྐྱབས། ལྷ་བ་མེད་པའི་དབུ་གྲིང་། ལྷ་དོར་ལམ་སྟོན་པ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་། དེའི་ཚིག་བསྐྱིལ་གྱི་མཚོན་རྟགས་
 "ཡིན་ཞེས་གསལ་འདུག ཚིག་ཚོགས་དེ་དག་ཁ་གསལ་མེད་པ་དང་། ཁྲིམས་དོན་ཐོག་ནས་གོ་དོན་གང་ཡང་གསལ་པོ་མི་འདུག དཔེར་ན་ཚིག་

ཚོགས་"ཐུན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་"ཅེས་པ་དེས་གང་ཞིག་གོ་ཡི་ཡོད་ཤོད་ཅེས་ན་ཚང་ལས་བརྒྱུ་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་པར་གོ་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་
དུས་དབང་ཆ་གང་དང་གང་ཞིག་ཐུན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལ་ཡོད་དམ་ཞེས་རིམ་གྱིས་ཅི་བ་ལན་མ་ཐེབས་པ་མང་དག་སྒོར་གི་ཡོད།

གོ་དོན་རྟོགས་མ་ཐུབ་པའི་ཆ་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་དང་བདེན་ལྟོ་གནས་ཁང་ནས་ལྷགས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་བསམ་འཆར་ལྷུ་
རྒྱུ་ཚོགས་ཚོགས་"ཐུན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་"ཅེས་པ་དེ་དུལྱའི་ཐེན་ཐེན་དེ་ནས་བཏོན་དགོས་འདུག རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐུན་མེད་པའི་
དབུ་ཁྲིད་ནི་བཅོན་ཤེད་དབང་འཛིན་པས་དབང་ཆ་ཆ་ཚང་ཡོངས་སུ་སྒྲོན་མཁན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད། ཨི་རན་གྱི་ཨ་ཡ་ཏུ་ལ་ ཨ་ཡི་ ཁོ་མི་
ནི་དང་། བྱང་ཀོ་རི་ཡའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་པ་གིས་ རྩོད་ གཉིས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཚོགས་ཚོགས་དེས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་ནང་དུ་མི་
གཅིག་དབང་འཛིན་དང་། གཞུགས་ཐུབ་ཅན་གྱི་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་གོ་ཡི་རེད། དེ་ལྟར་ཡིན་དུས་ ལྷོ་གོ་ས་ ལྷོ་གོ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཚོགས་པོ་དེ་གྱི་ཐུན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་ཅེས་འབོད་པའི་ཚོགས་ཚོགས་དེ་ནི་ཆེས་མ་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་མངོན། དེའི་རྒྱུ་ལྡོངས་ལ་ཐབས་བྱས་དང་
འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་ན་ལས་ང་ཚོས་འབོད་སྐྱེལ་ལྷུ་རྒྱུར་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ནང་དུ། ལྷོ་གོ་ས་ ལྷོ་གོ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་
གིས་སློབ་རྒྱུན་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གསལ་པོར་བཟོ་དགོས་འདུག དཔེར་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་
ནང་གསལ་པོར་འཁོད་དོན་དུ་སྤྱིའི་ཁྲུ་ལ་པོའི་སྲིད་བཏགས་འཛིན་མཁན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཡིན་དུང་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཁྲིམས་གཞི་ལྟར་
འཛིན་བཞེན་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཡོད། ལྷོ་གོ་ས་ ལྷོ་གོ་ས་ ལྷོ་གོ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་པོ་འདུལ་རྒྱུའི་
དགོངས་གཞི་ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་ཅི་བ་དག་དང་སོམ་ཉིའི་རང་བཞིན་རྣམས་མ་བཀོད་ན་ལེགས།

བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཐེན་ཐེན་ཚོགས་རྒྱུད་གི་ཐེན་ཐེན་ནང་དུ་ཚོད་རྟོག་ཅན་གྱི་གནང་སྒྲོའི་གྲོས་འཆར།

ཐེན་ཐེན་དོན་ཚན་དང་པོའི་ནང་དུ་ ལྷོ་གོ་ས་ ལྷོ་གོ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་པོ་སྐྱེད་དབང་གསུམ་ཡོད་པར་སྐྱེད་བཞི།

- བོད་མིར་ལས་དོན་གང་ཅིའི་ཐོག་ལས་སྟོན་དང་བཀའ་སློབ། རྒྱལ་ལྷན་གནང་རྒྱ།
- བོད་གཞུང་ལ་བཀའ་སློབ་ལས་སྟོན་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་།
- "བོད་མི་མང་གི་ཆེ་དུ་"རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་མཁྱིན་ཚབ་པ་གནང་རྒྱ་བཅས།

གནང་སྒྲོའི་དང་པོ་གཉིས་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེད་དབང་དང་མཐུན་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱལ་ལྷན་མང་གཅོད་ཅན་སྟེ།
དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཨི་ཡི་རྩེ་བེ་ལ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཁོ་མོར་དབང་ཆ་དམིགས་བསམ་མེད་ནའང་དབྱིན་ལུ་མི་མང་གིས་འོས་
འདེམས་བྱས་པའི་གཞུང་ལ་ཁྲིམས་འབྲེལ་མེན་པའི་བཀའ་སློབ་དང་ལས་སྟོན་གནང་ཚོགས་གི་ཡོད། གནང་སྒྲོའི་གསུམ་པ་དེས་ཁྲིམས་
དོན་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པར་དགའ་རྟོག་ཅན་ཞིག་གྱུར་སྲིད།

བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུ་ ལྷོ་གོ་ས་ ལྷོ་གོ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་པོ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུའི་ཅ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་སྤུལ་ཡོད་ན་དེ་ནི་གཞུང་གི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་ཐོབ་པའི་དབང་ཆ་གོ་ཡི་ཡོད་པ་ལས། མཚོན་རྟོགས་ཅན་གྱི་དབུ་

མིང་ལ་དེ་ལྟར་མེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་སྲ་མར་དར་བ་ལྟར་ན། བཅའ་ཁྲིམས་ཟིན་གྱིས་ཀྱི་ནང་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུ་དུས་ལྟར་ལྷན་པ་
དེས་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་"བོད་མི་མང་གི་ཆེད་དུ" ཁོང་ལ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་བཅིངས་
པའི་ཚོལ་ཐང་ལུལ་བ་ཞིག་ལ་གོ་སྲིད། དེ་ནི་བཀའ་རྒྱོན་ཁྲི་པའི་གཞུང་གི་འགན་འཁུར་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་འགལ་ལྡན་གྱི་སྲིད། ལྷོ་གོང་
ས་ལྷོ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་རྒྱ་ནག་དང་གྲི་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ལུགས་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་དུ་སྲུ་མ་ཐུད་ནས་ཞི་མོལ་གནང་རྒྱུ་རེ་
བ་ཞིག་རེད། བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་བྱང་བདེན་ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་ཟིན་གྱིས་ཆོགས་རྒྱུང་གིས་བཟོས་པའི་དོན་ཚན་གསུམ་པ་དེའི་ལུགས་དམིགས་ལ་
རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་ནི་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དེས་པར་དགོས་དེས་ཅན་དང་། བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུའང་བཀོད་འོས་མིན། བཅོམ་ཕྱོལ་བོད་
མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱིས་གཏུག་ཡིན་ནའང་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་འབྲེལ་ལམ་གནང་ཆེད་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་ཐེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྲུང་བསྐྱོ་གཞག་གནང་ཡང་སྐྱེད་བའོ་ཡོད། སྐྱེད་བའོ་དེ་ནི་"ལྷོ་ས་མེད་དབང་སྐྱེད་"ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཅོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
སྐྱེད་བའོ་གནང་སྟེ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ནས་ཆེད་ལུགས་ཞིག་གང་ཞིག་བཞག་གུང་དབང་ཆེད་ཡོད། དེར་མ་ཟད་གལ་ཉེ་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
བཞེ་བར་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་སྐྱེད་བའོ་གང་ཞིག་བཞག་པ་དེས་ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བས་ལྷོ་བས་ལྷོ་བས་ལྷོ་བས་ལྷོ་བས་ལྷོ་བས་ལྷོ་བས་
ན་མཛོན་བར་བསྐྱོད་འོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་ཁྲིམས་ལུགས་སྐྱེད་བའོ་དེ་ལེ་ཅིང་ནས་འདེམས་སྐྱེད་བའོ་སྐྱེད་བའོ་བཅོམ་ཕྱོལ་བོད་
ཅོད་ལེན་གྱི་སྲིད་པ་ཞིག་གུང་རེད།

དེ་ནི་དཀའ་ལྷོག་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནའང་འགོ་འཇུགས་ཀྱིས་པའི་སྐབས་ནས་ལུས་པ་མེད་པར་བཟོ་དགོས། བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་བྱང་བདེན་ལྟེ་གནས་ཁང་
ནས་བསམ་འཆར་ལྷུ་རྒྱུ། ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བཅོམ་ཕྱོལ་བོད་མིའི་གཞུང་གི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་སྐྱེད་བའོ་
མཆོན་སྐྱེད་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་བོར་བཀོད་པ་ལས་བཅོམ་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་ལ་བསྐྱོ་གཞག་གནང་རྒྱུ་དུས་ལྟར་ལྷན་པ་ཡིན་ན་
དགོ་མཆོན་ཆེ་བར་མཛོད།

**དབུས་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་སམ་བཅོན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་དེ་ཁྲིམས་མ་ཐུན་ཐོག་མི་ཉམས་རྒྱུད་འཛིན་ཡོང་ཐབས་སུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་ཞིབ།**

ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྐྱེད་བའོ་ཅིས་སྐྱོད་གནང་བ་དེས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དོན་གནང་གལ་ཆེ་པོས་གཅིག་ཞི་བཅོན་ཕྱོལ་
བོད་གཞུང་དེ་ཁྲིམས་མ་ཐུན་ཐོག་མི་ཉམས་རྒྱུད་འཛིན་དུ་གནས་པ་དེ་ཉིད་བོད་གཞུང་རོ་མ་གཅིག་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་པ་གོ་བྱ། བཅོམ་ཕྱོལ་བོད་
གཞུང་ནི་བཅོན་ཕྱོལ་གྱི་ནང་བོད་མི་ཆེག་འབྲམ་ལྟེ་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་བལྟ་སྐྱོད་བྱ་རྒྱ་གཅིག་ལུ་མ་རེད། དེ་ནི་རྒྱལ་རབས་དང་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་
"བོད་རང་བཅོན་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བོད་གཞུང་གི་རྒྱན་གཅིག་ཡིན།"¹ བཅའ་ཁྲིམས་ཟིན་གྱིས་བཟོ་བའི་སྐབས་བོད་རང་བཅོན་ཡོད་པའི་

¹ Please see the CTA's website at <http://www.tibet.net/en/index.php?id=14> .

སྐབས་ཀྱི་བོད་གཞུང་གི་རྒྱུན་དེ་"ལུ་མ་ཐུད་"ནས་གནས་ཐབས་བྱ་དགོས། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་གི་གོ་དོན་ནི་གསར་པ་གང་ཡང་མིན། བརྒྱ་ཕྱུག་ཕྱེད་ཀ་ལས་ལྷག་ the United States Court of Appeals ཞེས་པའི་ནང་འབྲེལ་བརྗོད་གནང་དོན་དུ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཐོག་ཏུ་བཀོད་དོན་ལྟར་ན། "དབྱ་བོས་སོ་སོའི་ས་ཆའི་ཐོག་བཅན་འཇུག་བྱས་པའི་སྐབས་.....བཅན་ཕྱོད་གཞུང་..... ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱ་ལུལ་ལམ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཚབ་མཚོན་ཕྱེད་དུ་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་དེ་ཉིད་ཡིན།" *Delany v. Moraitis*, 136 F.2d 129 (4th Cir. 1943).

ཡིན་ནའང་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་གི་གནས་བབ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཚན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་ལ་རགས་ལུས་ཡོད། ད་ལྟའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ན། མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་ནས་བསྐྱབས་པའི་སྤྱི་གཞུང་གི་འཇུགས་དེར་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་དོ་མ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བཅན་ཕྱོད་གཞུང་གི་འཇུགས་ལ་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ལ་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་གི་སྤྱི་གཞུང་འཇུགས་འདི་ཁྲིམས་ཐོག་གི་ངོས་འཛིན་ཡོད་པ་ལུ་མ་ཐུད་ནས་གནས་ཐབས་བྱ་དགོས། ང་ཚོས་འབོད་སྐྱེལ་མང་དག་ལུས་པའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་གོས་ལུ་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་ནས་དེ་ལྟ་བོད་རང་བཅན་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་གི་(ད་ལྟའི་རྒྱལ་བཅན་འཇུག་འོག་ལ་ཡོད།)གནས་བབ་དེ་རྒྱུན་གནས་སྐབས་བྱ་དགོས། དེ་གསལ་པོར་བཟོ་མ་སྐབས་ཆེ་མ་འོངས་པར་སེལ་མ་སྐབས་འདི་དག་འཇོག་འཕྲད་སྲིད།

དཔེར་ན། ཁྲིམས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཞིག་ནས་གསུངས་དོན་ལྟར་ན། དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ནི་རྒྱ་ལེན་གྱི་གཞུང་དེ་གནས་སྤོངས་བྱས་པར་བརྟེན་གཞུང་དེ་ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན་མིན་གྱི་དྲི་བ་བསྐྱེད་པས་བརྟེན། རྒྱལ་བོའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱལ་བོ་ཉིད་ནས་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་ཅ་འཇུགས་ཕྱེད་ཚོག་གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོས་ཁྲིམས་བཟོ་དང་། འཛིན་སྲོང་། ཁྲིམས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆང་བསྐྱེད་ཡོད། བེ་རྒྱལ་ཅ་ཁྲིམས་ནང་དུ་དེ་དང་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཡིན། འཛིན་སྲོང་དང་། ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་ཆ་རྒྱལ་བོ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་སྤྱི་གཉིས་ལ་ཆ་བགོས་བྱས་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བེ་རྒྱལ་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་དེ་གཞུང་ཆ་ཚང་གི་སྐྱེ་ཆ་མཚོན་གྱི་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཅང་། བེ་རྒྱལ་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་དེ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བེ་རྒྱལ་ལེན་རང་གི་སྐྱེ་ཆ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཡོད་པར་དག་འཇོག་འཕྲད་ཡོད། གཤམ་གསལ་དེ་བེ་རྒྱལ་གཞིགས་རོགས། *Landheer, The Legal Status of the Netherlands*, 41 *Michigan Law Review* 644-64 (1943).

གལ་གནད་ཅན་གྱི་བྱ་སྐྱེལ་ལུ་རྒྱ་ཞིག་ལ་"གཞུང་ཞིག་ནི་ཁྲིམས་དོན་གི་གང་ཟག་ཅིག་མིན། ཡིན་ནའང་ཁྲིམས་མཐུན་ལྟར་བདམས་ཐོན་བྱང་པའི་གང་ཟག་གིས་སྲོང་བའི་གཞུང་དེ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་" "ཅེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། *S. Talmon, Recognition of Governments in International Law - With Particular Reference to Governments in Exile*, 199 (Oxford University Press, 2001).

དོན་དག་སྤྱིར་བོར་གཞུང་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ལུས་པ་ཆ་ཚང་ལུ་པའི་ཆ་གསལ་གིག་རེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཞུང་དེ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ངོ་ཚབ་མཚོན་སྐབས། གོང་གི་དོན་དག་དེས་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་གི་གནང་སློ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེས་ན། བོད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། བཅན་ཕྱོད་གཞུང་གིས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་ཚབ་གནང་བཞིན་པ་ཡིན། དོན་གནད་གཞན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ལུས་པ་ཡིན་ན། བཅན་ཕྱོད་གཞུང་འདི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་ཚབ་མཚོན་པའི་

སྤྱི་གཤམ་འཛུགས་ཤིག་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་དང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟ་མ་སྤྱད་ནས་གང་སྐབས་གནས་པར་བྱ་དགོས། ད་ལྟ་བར་དུ་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་གི་ཁྲིམས་མ་སྤྱད་ཀྱི་གཞུང་དེའི་རྒྱུན་གསལ་བོད་གནས་སྐབས་འདུག ། ལོ་གོང་ས་ ། སྤྱི་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོ་གཤམ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བཅོན་བྱོལ་དུ་མེད་ས་སྤྱི་བས་ཁོང་ནས། "ང་དང་ངའི་བཀའ་འགན་གང་དུ་ཡོད་པ་དེར་བོད་མི་ མང་གིས་དེར་བོད་གཞུང་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རེད།" ཅས་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱབས་གནང་ཡོད། མང་གཙོ་ལ་སོགས་བསྐྱར་བ་གང་ འདྲ་ཞིག་བཏང་ནའང་བོད་གཞུང་གི་གཞི་རིམ་གྱི་སློམ་གཞི་ལ་བསྐྱར་བ་མ་ཐེབས་པ་བྱེད་དགོས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ལོར་ ། རྒྱལ་བ་སྐྱེ་འབྲེང་ལྷ་པ་ ལས་བཟུངས་སྐྱེ་འབྲེང་རིམ་བྱོན་ནས་གཞུང་གི་དབུ་ཁྲིད་མཐོ་ཤོས་གནང་ནས་བཞུགས་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཅང་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་འདི་ཁྲིམས་ ཐོག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་གི་བོད་གཞུང་གི་རྒྱུན་གསལ་བོད་གནས་པ་དེ་ཡིན།

ཡིན་ནའང་རང་བཅོན་ཡོད་པའི་གཞུང་རྒྱུང་བ་དེའི་རྒྱུན་སྐྱོད་བཞེན་པའི་ཐོག་བཅོན་བྱོལ་གཞུང་ལ་བསྐྱར་བ་འདི་ཅམ་གཏོང་དགོས་མེད་དུ་ལྟའི་ཆར་ ཁྲིམས་ཐོག་གི་དྲི་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དྲི་བ་འདིའི་ཐད་ལན་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཅང་ང་ཚོས་འབོད་སྐྱལ་ ལུ་རྒྱུར། ཅ་བའི་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་མཐོ་གས་སྤྱར་བེད་སྤྱོད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་བཅོན་ བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གཞི་རིམ་སློམ་གཞི་ ། ལོ་གོང་ས་ ། སྤྱི་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོ་གཤམ་ཕྱི་ལོ་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པའི་རྒྱུན་དེ་ལྟ་མ་སྤྱད་ནས་གནས་ ཐབས་གནང་རོགས་གནང། (དོན་དམ་དུ་ མི་མང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མང་གཙོའི་གཞུང་བསྐྱར་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་འདི་སྤྱི་བས་བབས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ ཤིག་ཆགས་བསྐྱར་ཡོད་པས་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ཡང་མང་གཙོར་བསྐྱར་བར་བརྟེན་ཁྲིམས་ཐོག་གི་ངོས་འཛིན་ལུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཡི་རེད།)

ཕྱོག་སྤྱོད་ནས་ལུས་ན། ། ལོ་གོང་ས་ ། སྤྱི་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོ་གཤམ་ཕྱི་ལོ་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་བཞེན་པ་དེ་མེད་པ་བཅོས་ན་པན་ཐོགས་རྒྱུའི་ ཆབ་ལ་གཞོད་སྤོན་ཡོང་གི་རེད། བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་འདི་བོད་རང་བཅོན་ཡིན་པའི་སྤྱི་བས་ཀྱི་གཞུང་གི་རྒྱུན་དེ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེད་བཞེན་པ་དེར་ གཞོད་སྤོན་ཡོང་གི་རེད།

། ལོ་གོང་ས་ ། སྤྱི་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོ་གཤམ་ཕྱི་ལོ་དབུ་ཁྲིད་དུ་ལྟ་མ་སྤྱད་གནས་པ་ཡིན་ན་དེར་དུས་ཀྱི་མང་གཙོའི་ལྷ་སྐབས་དང་ཡོངས་སུ་ མ་སྤྱད་ཀྱི་འདུག སློམ་གཞི་དེ་རྒྱལ་ལྡན་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་དང་སྤྱོད་ས་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དེར་དཀའ་ངལ་གང་ ཡང་མི་འདུག དེའི་སློམ་གཞི་གཤམ་དུ་ངོས་སྤོད་ལུས་ཡོད།

རྒྱུན་སྤོལ་གྱི་གཞུང་དང་དེར་དུས་ཀྱི་མང་གཙོ་གཉིས་ལ་"མང་གཙོ་ཅན་གྱི་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་"ལྗིད་སློམ་ཡོང་ངམ།

ལས་ལུགས་དེའི་ཐོག་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་རྫོང་གནང་མཁན་ཁ་གསུམ་གྱིས་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་"དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་"ཞེས་བཀོད་དགོས་པར་ སྐྱེད། ལས་ལུགས་དེ་ནི་རྒྱལ་ལྡན་མང་གཙོ་དང་སྤྱོད་ས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་མང་གཙོ་ཡང་དག་པར་བཅོ་བར་ཁྲིམས་དོན་ ཀྱི་གཞི་རིམ་སློམ་གཞི་ལྟ་མ་སྤྱད་ནས་ཉར་དགོས། ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་རྒྱལ་ལྡན་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཆགས་སྤངས་ནི་རྒྱལ་བོའི་རིང་ལུགས་ནས་ མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་སྤྱི་གཤམ་འཛུགས་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་འབྲུར་འགོ་ས་ཤིག་ཡིན་ནའང་གཞུང་དང་གཞུང་གི་

སྒྲོམ་གཞི་ལྷ་མ་མཐུན་ནས་གནས་ཀྱི་ཡོད། འགྲུང་འགྲོས་དེ་མང་གཙོ་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་སྲུང་བ་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་པོ་འཇམ་རྒྱལ་མོ་དེ་ཁྲིམས་ཐོག་
ནས་འགྲུང་བ་མེད་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དུ་ལྷ་མ་མཐུན་ནས་གནས་ཀྱི་རེད། རྒྱལ་ལྷན་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་དཔེ་མཚོན་ཚད་ལྡན་ནི་དབྱིན་ཡུལ་
ཡིན། དེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དུ་ལྷ་མ་མཐུན་མོ་ཨ་མི་རྗེ་ལོ་ལྷ་གཉིས་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་གཞུང་གི་དབུ་ཁྲིད་སྲིད་སློབ་ཁྲེ་
མེད་ ཁེ་མེ་རོན་ཡིན།

མང་གཙོ་ཅན་གྱི་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་ནང་དུ་མཚོན་བྱེད་དམ་ཚོག་ཅམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ཡིན་དགོས།
(ཡང་ན་ རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ན་མ་སོན་པ་དང་ཡང་སྲིད་པོས་འཛིན་མ་བྱུང་བར་གྱི་དུས་ཡུན་ལ་སྡེ་སྲིད་དེ་ཡིན་དགོས།) དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་མོ་
ཨེ་ལི་རྗེ་ལོ་ལྷ་གཉིས་པ་ནང་བཞུགས་ རྒྱལ་བ་རིན་པོ་མཚོག་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནང་སྒྲོ་མེད་པ་ཁ་གསལ་བཀོད་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ ལོང་ས་
 རྒྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་སྐྱབས་འདུན་ལྟར་འཛིན་སྒྲོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱབས་འགན་གང་ཡང་ཁོང་དང་འབྲེལ་བ་མེད། དེ་
འདྲའི་གནས་བབ་དེ་མ་འོངས་པའི་ རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་འབྲེང་བཅོ་ལྷ་པར་ཡང་འཛོག་དགོས།

དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་ལོང་ནས་གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་ལྟར་བོད་མི་མང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཚོན་
བྱེད་དམ་ཚོག་ཅམ་གྱི་དབུ་ཁྲིད་ལྷ་མ་མཐུན་ནས་གནང་ཚོག་གི་རེད། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིམས་དང་སྲིག་གཞི་ཚང་མ་ཁོང་གི་མཚོན་ཐོག་ནས་གནང་
དགོས། (དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་མོས་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ཁྲིམས་དང་སྲིག་གཞི་ཚང་མ་ཁོང་མོའི་མཚོན་ཐོག་ནས་གནང་གི་ཡོད་པ་རྗེ་བཞིན་
ཡིན།) དབྱིན་ཡུལ་ལྟར་བཅོན་སྲོལ་བོད་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེ་དབང་འོ་མ་ཡོངས་རྫོགས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་ཅི་སྲོད་གནང་
ཐེན་ནའང་མང་གཙོའི་སྲིག་འཇུགས་སྲངས་འཛིན་དང་སྲིད་སྒྲོམ་ལྷན་པའི་སྒྲོམ་གཞི་ཅན་གྱི་བོད་གཞུང་དེར་ལྷ་མ་མཐུན་ནས་ རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་
ཆེའི་གཞུང་ཞེས་འབོད་དགོས།

རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་མཚོན་བྱེད་དམ་ཚོག་ཅམ་གྱི་གནང་སྒྲོ་ཅམ་མིན་པར་སྐྱེ་དབང་གཞན་ཁག་ཀྱང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་དགའ་
ལྷན་པོ་བྲང་ ལྷོ་ས་གནང་ཚོག་ རྒྱལ་ལྷན་མང་གཙོ་ཅན་ཁ་གསལ་ཉེ་སྲིད་ཁོ་ལྷ་སྲིད་རྒྱལ་པོ་ལ་འཛིན་སྒྲོང་གི་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད། དེའི་ཕྱོག་
ཕྱོགས་སུ་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་མོར་ནམ་གཞག་ཅམ་གྱི་འཛིན་སྒྲོང་གི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན། དཔེ་མཚོན་ལྷོ་ས་ན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེ་དབང་གོས་ཚོགས་ལ་
ཡོད་ནའང་རྒྱལ་མོས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གནང་སྒྲོའི་ནང་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེད་བསྐྱབས་གནང་དགོས་པར་གསལ་ཡོད།

རྒྱལ་ལྷན་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་འཇམ་རྒྱལ་མོ་དེར་བྱི་འབྲེལ་གནང་མཁུ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། གནང་སྒྲོ་དེའི་ནང་བྱི་
རྒྱལ་གཞུང་ཚབ་ཁག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་གཞུང་ཚབ་གཏོང་སྐབས་འོ་སྒྲོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གནང་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་གཞན་ཁག་ལ་
འབྲེལ་བ་གནང་རྒྱ་བཅས་ཡོད། མཐའ་སྒོམ་ལུ་རྒྱུར་རྒྱལ་ལྷན་མང་གཙོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཇམ་རྒྱལ་མོ་དེས་གོ་གནས་དང་ཆེ་བསྒྲོད་
གནང་རྒྱའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

འདིན་སྐྱོད་གིས་གལ་གནད་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་བསྐྱོད་གཞག་གནང་རྒྱ་དང་། གཞུང་གི་སློབ་ཅིས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུའི་སྐྱེད་བབ་ཡང་སྤྲོད་སྲུང་ནས་
ཉར་ནའང་འཇུག། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཙུ་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ཆེ་བཀའ་སློབ་ཁྲི་བ་དང་། ཁྲིམས་ཞིབ་པ། འོས་བསྐྱེད་
འགན་འདིན་བཅས་སོ་སོ་ནས་བྱས་ཉེས་ཆབས་ཆེན་བྱས་པར་གསལ་པོ་བཟོས་པའི་ཐོག་ནས་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་ཆོག། དེ་ནི་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་
ནང་མཐའ་མའི་བཀོལ་སྤོང་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། ཁྲིམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལྷན་པ་ཡིན་ན། བཀའ་སློབ་ཁྲི་བ་དེས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་
བསྐྱོད་གཞག་གིས་གྲོས་ཚོགས་ནས་ཚོགས་མཆན་ཐོབ་དགོས། དེར་དུས་ཁྲིམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་མང་པོའི་ནང་ལ་གལ་གནད་ཅན་གྱི་
སྤྱད་སྤོང་བྱ་རྒྱུའི་ཐད། ཐེངས་གཅིག་བསྐྱོད་གཞག་གནང་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ལས་དོན་རང་དབང་གིས་འབྲུབ་པའི་སྤྱད་དུ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་དེར་མི་ཆེ་
ཉིས་པོར་ལས་ཀའི་འགན་སྲུང་དེས་བཏན་གཞན་ཞིག་བཟོ་དགོས། ཁྲིམས་ཞིབ་པར་གཞུང་གིས་ཙུ་ཁྲིམས་དང་།

ཁྲིམས་སྒྲིག་སོགས་བཅས་བཞེད་བཏང་ཡོད་མེད་ཉན་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་འབྲུལ་ཆོག། ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཁྲིམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ནས་བསྐྱུར་ཞིབ་
གནང་རྒྱུའི་དབང་ཆ་དེ་སྤྱད་སའ་འདིན་གནང་རྒྱུར་གལ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་བཅུ། གང་ཡིན་ཟེར་ན་འདིན་སྐྱོད་དང་ཁྲིམས་བཟོ་སྤྱད་ཚོགས་ལ་ཙུ་ཁྲིམས་དང་
འགལ་མེན་སྤངས་འདིན་ནན་སོ་གནང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། སྤངས་འདིན་དང་སྤྱི་དུ་སྤོམ་གྱི་ལམ་ལུགས་འདི་ནི་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་ཕན་ལུས་ཡོང་
བའི་ཆེད་དུ་ལོ་གོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ད་ལྟའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེད་བབ་ཆ་བགོས་བྱ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཁ་ཤས་ཙམ་བཀོད་བཏུ་ཡིན།
གོང་གསལ་ཁག་དཔེ་མཆོན་ཙམ་ཡིན། ལོ་གོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེད་བབ་ཁག་ཅིས་སྤོང་གནང་བར་བཀའ་
བསྐྱུར་རྒྱུའི་སྤྱད་དུ་སྐྱེད་བབ་ཁག་བཅན་བྱོལ་སོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཆོན་སོ་སོར་ཆ་བགོས་གནང་བ་དེར་ང་ཚོས་ཁྲིམས་ཐོག་གི་འཕྲད་སྲིད་པའི་དཀའ་
ཚུན་མང་པོའི་ནང་ནས་ཉུས་ཤུས་ཤིག་དཔེ་མཆོན་ཙམ་དུ་བཏོན་པ་དེས་ནས་པ་ཚོར་གསལ་པོ་ཆགས་པའི་རེ་བ་ཡོད།

**ཐོད་གྱི་ཉེ་སྤྱོམས་ཐུང་བའི་ཉེ་སྤྱོམས་ཁང་ནས་ལུ་རྒྱུར་གནད་དོན་དེའི་ཐོག་གོ་བསྐྱུར་སྐྱུང་བཤད་དང་། བསམ་ཞིབ་གནང་རྒྱ་
གལ་ཆེར་མཐོང་བར་བརྟེན་ང་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་ཁག་གཞུང་དུ་བཀོད་ཡོད།**

ལོ་གོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེད་བབ་ཅིས་སྤོང་གནང་བར་ལག་ལེན་བསྐྱུར་བྱོགས་ཐད་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དགོངས་
པ་བཞེས་རྒྱུའི་ཆེད་བསམ་འཆར་ཁ་ཤས་བདམས་གསེས་ཀྱིས་བཀོད་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་ལྷན་ཚོགས་ནས་དུས་ཚོད་
ཐུང་དུའི་ནང་གསལ་བསྐྱབས་གནང་བར་བརྟེན། ཐོད་གྱི་ཉེ་སྤྱོམས་ཐུང་བའི་ཉེ་སྤྱོམས་ཁང་ལ་བྱ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུའི་སྤྱད་དུ་ཡིག་ཆ་རྒྱས་པོ་དང་ཁྲིམས་
ཐོག་ནས་ཁྲུབ་ཆེ་བའི་བསྐྱུར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་འདྲང་དེས་མ་བྱུང་ཡང་། ད་དུང་ཡིན་ནའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱུར་བཅོས་ཟིན་གྱིས་ཚོགས་ཚུང་གི་
མཐའ་མའི་རྒྱབ་གཉེར་གནང་བའི་བརྗོད་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མིན་མི་ཤེས་པ་ཡིན་དུས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་གཏོང་བའི་ཐོད་འབྲེལ་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་ཁག་
པོ་ཞིག་རེད།

ང་ཚོས་རེ་བ་དང་ལྷགས་སྤོན། བསམ་ཞིབ་དོན་གང་ཞིག་རྒྱག་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ལོ་གོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེད་
བབ་ཅིས་སྤོང་གནང་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ཁྲིམས་ཐོག་གི་གནད་དོན་ལ་བབས་ལྟེང་དང་། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ། བསམ་ཞིབ་ལེགས་པར་

བཏང་ནས་བསྐྱར་བཅོས་ཡོང་རྒྱུ་སྐྱེལ་མ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། བྱ་རིམ་འདི་ནི་བཅོན་གྲོལ་བོད་གཞུང་གི་ཙམ་མེད་ཀྱི་སློབ་གཞི་དང་། དེར་ཁྲིམས་
ཐོག་འོས་འཛིན། དེ་བཞིན་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་འོས་གཅིག་ཞོན་ཡིན་པ་བཅས་ལ་མན་རྟེན་སྤྲད་ཐུབ། བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་མས་དང་བདེན་ཉེ་གནས་
ཁང་ནས་ལྷ་རྒྱུད།

རྩ་བའི་ཆེ་ལ་གལ་གནད་ཅན་གྱི་གནད་དོན་འདི་ལོ་ཐོག་བསམ་འཆར་ལྷ་རྒྱུད་ཐག་གཅོད་དེ་རིགས་གྲེལ་འཚུབ་དང་གནད་རྒྱུ་མི་འདུག ད་ལྟ་ཐག་
གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དུས་ཚོད་བཅོས་པ་དེས་ཐག་གཅོད་གནད་མཁན་ཚང་མར་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བསམ་ཞིབ་དང་གོ་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུ་འདུག་པའི་ཀྱི་དུས་
ཚོད་གནད་མེད་པར་བརྟེན་དུ་ཚོར་སེམས་ཚབས་འདུག ང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་ལ་ད་ལྟའི་གནད་དོན་དེ་གོས་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གནས་རྒྱུ་ཡིན་པར་
བརྟེན་གཟབ་བཅོས་དང་། ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བསྐྱར་ཞིབ་བཅོས་ཏན་ དེ་བཞིན་གྱི་གསལ་འཕྲིན་གསལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་ཚུལ་བཞིན་ཡོང་
བའི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་གནད་དགོས་འདུག

དོ་འདྲ་ཡིན་དུས། བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་མས་དང་བདེན་ཉེ་གནས་ཁང་ནས་ཡང་བསྐྱར་ལྷ་རྒྱུད། དོན་གནད་དེ་བཞིན་སྐབས་བཅོམ་པའི་སྤྱི་འཐུས་གསར་
འདེམས་བྱུང་བ་དེ་དག་ནས་ཐག་གཅོད་གནད་རྒྱུར་གོ་སྐབས་གནད་བ་ཡིན་ན་དག་མཚན་ཆེ་བར་མཛོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྐབས་བཅོམ་པའི་སྤྱི་
འཐུས་ཀྱི་ནང་ཉམས་སྲོང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཆ་སྟོན་གྱིས་ཐོག་ནས་བསྐྱབས་ཡོད་པར་སོང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་དུས་ཡུན་དེའི་
ནང་སེལ་ཐུབ།

དེ་འདྲ་སོང་ཅང་བོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་མས་དང་བདེན་ཉེ་གནས་ཁང་ནས་འབོད་སྐྱེལ་ལྷ་རྒྱུད་ཆེ་བ་འདིའི་ནང་བོད་གཞུང་མང་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་དང་
སྐབས་བཅུ་བཞི་པའི་གོས་ཚོགས་འཕམ་མ་འདི་གཉིས་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱར་བ་གཏོང་རྒྱུར་འགོ་འཇགས་གནད་རྒྱུ་ལས་རིམ་ཞིག་ལ་འོས་
འཛིན་གནད་རོགས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། གལ་གནད་ཅན་གྱི་གནད་དོན་དེར་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་སྐྱེས་དག་ཞིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་དུས་ཡུན་མང་འགྲངས་
གནད་སྟེ་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་མི་མང་ཡོངས་ལ་བསམ་ཞིབ་བཅོས་ཏན་བྱ་རྒྱུ་དུས་ཡུན་རིང་ཅམ་གནད་རོགས་གནད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།